

Nr 7.

Ankom till Riksdagens kansli den 17 maj 1912 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande af yrkesinspektion.

I en den 12 april innevarande år till Riksdagen aflåten och till särskilda utskottet nr 1 för förberedande behandling remitterad proposition (nr 239) har Kungl. Maj:t, under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att

dels, med godkännande af de i samma protokoll intagna förslag till aflöningsstat samt till allmänna villkor och bestämmelser för aflöningsförmånernas åtnjutande att tillämpas från och med år 1913, i riksstaten under sjätte hufvudtiteln uppföra ett ordinarie anslag till anordnande af yrkesinspektion å 107,300 kronor;

dels ock för samma ändamål å extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 50,000 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till den kungl. propositionen.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft, dels en inom Andra kammaren af herr Vennersten i ämnet väckt motion (nr 320), hvori hemställes, att begynnelselönen för yrkesinspektörerna sättes till 7,000 kronor och att anslaget för lönerna i fråga höjes med härför erforderligt belopp, dels en inom Andra kammaren af herr Söderberg i Stockholm väckt motion (nr 324), hvori hemställes, att begynnelsearfvodet för underinspektör sättes till 2,200 kronor med 3 ålderstillägg å 300 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års tjänst jämte ett ortstillägg af 300 kronor för dem, som blifva bosatta i Stockholm, samt att det extra anslaget under B) i Kungl. Maj:ts förslag höjes med 3,700 kronor till 53,700 kronor.

Beträffande hvad motionärerna anfört till stöd för sina förslag får utskottet hänvisa till motionerna.

*Utskottets
yttrande.*

Vid pröfning af frågan om anordnande af yrkesinspektionen har utskottet ansett uppenbart, att en afsevärd ökning af de lokala inspektionsorganen måste genomföras i samband med antagande af det Riksdagen förelagda förslaget till lag om arbetarskydd. Under denna inspektion komma nämligen numera att falla stora områden, hvilka förut dels legat helt utom nu gällande skyddslagstiftning och yrkesinspektörernas tillsyn och dels varit underkastade kontroll allenast af vissa kommunala myndigheter.

Vid den närmare granskning, som utskottet ägnat Kungl. Maj:ts särskilda förslag i ämnet, har utskottet ansett sig böra framhålla följande.

Yrkesinspektörerna.

Antalet har af Kungl. Maj:t ökat från nuvarande åtta till nio. Mot de skäl Kungl. Maj:t anfört härför, har utskottet ej funnit något att anmärka.

Aflöningen för yrkesinspektörerna är af Kungl. Maj:t föreslagen att utgå med 4,000 kronor i lön, 2,000 kronor i tjänstgöringspengar samt tre ålderstillägg om hvarterda 500 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år jämte ortstillägg å 400 kronor för i Stockholm stationerad inspektör.

Rörande yrkesinspektörernas begynnelseaflöning har herr Vennersten, såsom ofvan blifvit nämndt, yrkat att densamma måtte bestämmas till 7,000 kronor. Stora fordringar på personlig lämplighet måste visserligen uppställas för dessa befattningshafvare, men å andra sidan äro de tekniska kvalifikationer de måste besitta, en på studier och erfarenhet grundad möjligast stor kännedom i allmän teknologi, ej af sådan art, som inom industrien är särskildt eftersökt. Att därför vid bestämmande af begynnelseaflöningen sätta denna till sådant belopp, som inom industrien betalas tekniska specialister, torde knappast vara behöfligt för att till ifrågavarande platser förvärfva för uppdraget fullt lämpliga och kvalificerade personer. Dock finner utskottet sig böra föreslå någon ökning i begynnelseaflöningen, i all synnerhet som utskottet ej kunnat tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i hvad det afser tre ålderstillägg för dessa befattningshafvare, utan ansett sig, i likhet med hvad i regel vid öfriga löneregleringar iakttagits för befattningshafvare med så hög begynnelseaflöning som 6,000 kronor, böra begränsa lönstilläggens antal till två efter resp. 5 och 10 år, hvarterda å 500 kronor. Utskottet föreslår därför, att begynnelseaflöningen för yrkesinspektörerna må bestämmas till 6,200 kronor, hvaraf 2,000 kronor skola utgöra tjänstgöringspenningar.

Assistenter.

Kungl. Maj:t har föreslagit tillsättande af tolf assistenter, däraf nio på ordinarie och tre på extra stat. Enligt utskottets mening torde det ej vara fullt välbetänkt, att redan från början uppföra denna nya grupp af befattningshafvare på ordinarie stat, utan synes därmed lämpligen kunna tills vidare anstå. Utskottet föreslår således, att samtliga assistenter nu uppföras på extra stat men med bibehållande af de föreslagna löneförmånerna. Beträffande antalet assistenter finner utskottet ej af motiveringen framgå ett oafvisligt behof af nyss angifna antal eller tolf, utan lär en minskning med en assistent kunna ske utan olägenhet. Härigenom skulle vinnas en besparing i anslaget af 3,500 kronor.

Specialinspektörer.

På extra stat har Kungl. Maj:t upptagit ett anslag å 2,000 kronor till en specialinspektör öfver sprängämnestillverkningen. Ehuru Kungl. Maj:t angifver, att någon specialinspektör på andra områden för närvarande ej är påkallad, synes det utskottet som den nya lagens omfattning möjligen komme att kräfva dylika. Utskottet vill därvid särskildt framhålla järnvägs- och spårvägsdriften, vid hvilka speciell sakkunskap måste fordras af inspektören och hvarest äfven afsevärda olägenheter kunna tänkas uppstå, därest bansträcka tillhörande en och samma förvaltning komme att sortera under olika tillsynsorgan. Utskottet anser därför den å extra anslaget genom minskning af assistenternas antal gjorda besparingen ej böra afdragas å arslagssumman utan kvarstå att användas till bestridande af kostnader för tillfälliga eller specialinspektörer samt för de ökade vikariatsersättningar, som blifva en följd af assistenternas försättande på extra stat.

Underinspektörerna.

Dessa äro af Kungl. Maj:t föreslagna till 18 med ett arfvode af 2,000 kronor hvardera.

I underinspektörernas antal har utskottet ej funnit skäl föreslå någon ändring, då det verkningsområde, som tillfaller dessa tjänstemän, till storlek och omfång för närvarande svårligen låter sig exakt bedömas.

Rörande deras arfvoden har herr Söderberg i sin ofvannämnda motion föreslagit en ökning af begynnelsearfvodet samt ett ortstillägg för i Stockholm bosatt underinspektör. Utskottet, som är förvissadt om, att med de af Kungl. Maj:t föreslagna aflöningsvilkoren fullt kompetenta personer böra kunna påräknas som sökande till dessa platser, har ej ansett sig kunna biträda motionärens hemställan.

Mot Kungl. Maj:ts förslag i öfrigt har utskottet ej funnit något att anmärka.

På grund af hvad sålunda förekommit får utskottet hemställa, att Riksdagen, med afslag å herr Söderbergs motion och med föranledande af Kungl. Maj:ts proposition och herr Vennerstens motion, må

a) godkänna följande aflönings- och omkostnadsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas från och med år 1913.

	Lön.	Tjänstgöringspengar.	Orts-tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
A. Ordinarie anslag.					
1 yrkesinspektör	4,200	2,000	400	6,600	} Lönen kan efter 5 år höjas med 500 kr. och efter 10 år, med ytterligare 500 kr.
1 " "	4,200	2,000	400	6,600	
1 " "	4,200	2,000	—	6,200	
6 yrkesinspektörer	25,200	12,000	—	37,200	} Lönen kan efter 5 år höjas med 300 kr., efter 10 år med ytterligare 300 kr. och efter 15 år med ytterligare 300 kr.
1 yrkesinspektris	2,400	1,200	—	3,600	
Till yrkesinspektörernas och yrkesinspektrisens kontorskostnader samt vikariatsersättningar, förslagsvis	—	—	—	17,000	
Summa kronor	—	—	—	77,200	
B. Extra anslag.					
Till arfvoden åt 11 assistenter, 18 underinspektörer, specialinspektörer samt vikariatsersättningar m. m., summa kronor				81,900	
Ordinarie och extra anslag tillsammans kronor.....				159,100	

b) godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i aflöningsstaten upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

att innehafvare af ordinarie befattning inom yrkesinspektionen skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden samt reglering af tjänstgöringsområde, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af yrkesinspektionen eller eljest kan varda honom i behörig ordning ålagd;

att med ordinarie befattning inom yrkesinspektionen icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med sådan ordinarie befattning ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försedt med Kungl. Maj:ts oktroj eller blifvit registrerad såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, så framt ej Kungl. Maj:t, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderlig för tjänstgöringen inom yrkesinspektionen, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningsinnehafvare verkligen tjänstgjort, men för den tid, han varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant utgår, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, särskildt uppdrag eller för annat ändamål eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ords-

tillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att befattningshafvare, som blifvit oförmögen till tjänstgöring på grund af kroppsskada, ådragen under tjänsteutöfning, må, utan hinder af hvad härofvän är sagdt, tillgodonjuta sin aflöning oafkortad under sex månader och därefter till det belopp, som bestämmes af Kungl. Maj:t;

att aflöning ej må utgå till befattningshafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller utan att han kan styrka giltigt förfall;

att, därest befattningshafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej yrkesinspektionens chefsmyndighet finner skäligt låta honom uppbära något däraf;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med skicklighet och nit bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, med godt vitsord annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, och för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor samt för tredje förhöjningen, där sådan äger rum, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor, under iakttagande hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande yrkesinspektör vid bestämmandet af rätten till löneförhöjning tillgodoräknas den tid, han före den nya aflöningsstatens trädande i kraft på grund af förordnande bestridt yrkesinspektörsbefattning;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att befattningshafvare, där så utan hinder för göromålets behöriga gång kan ske, årligen under fjorton dagar äger vistas utom det tjänstgöringsområde, för hvilket han är anställd; börande dock anmäla därom på förhand göras hos yrkesinspektionens chefsmyndighet;

att vid afgang från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall lön jämte ortstilllägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att afgå från tjänsten äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad därom kan i laga ordning varda stadgadt; samt

att enhvar, som med eller efter den nya lönesta- tens ikraftträdande tillträder befattning inom yrkesinspektionen skall vara pliktig att underkasta sig ofvan berörda villkor och bestämmelser.

c) i riksstaten under sjätte hufvudtiteln uppföra ett ordinarie anslag till anordnande af yrkesinspektionen å 77,200 kronor;

d) för anordnande af yrkesinspektionen å extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 81,900 kronor.

Stockholm den 17 maj 1912.

På utskottets vägnar:

R. G. HAMILTON.

Reservation:

af herrar *E. J. G. Rosén*, *E. Söderberg*, *B. Eriksson*, *E. A. Indebetou* och *R. Karlsson*, som anförde:

Då vi, med anledning af hvad som anförts i motiveringen till stöd för de yrkanden, som gjorts i herr Söderbergs motion, ansett densamma böra af utskottet tillstyrkas, hemställas,

att Riksdagen ville besluta, att begynnelsearfvodet för underinspektör sättes till 2,200 kronor med tre ålderstillägg å 300 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års tjänst, med ett ortstillägg af 300 kronor för dem, som blifva bosatta i Stockholm, samt att utskottets förslag till stat under B) extra anslag, med anledning häraf höjes med 3,700 kronor till 85,600 kronor, hvarigenom ordinarie och extra anslag tillsammans utgöra 162,800 kronor.

Herr A. *Petrén* har anhållit få antecknadt, att han ej deltagit i detta ärendes slutbehandling inom utskottet.
